

Kako skrbeti za svojo mačko

ZBIRKA
MAČJE HIŠE

Mačke popestrijo vsak dom, zato ni nič čudnega, da so tako priljubljene! V tem vodiču vam ponujamo nekaj osnovnih nasvetov glede njihove oskrbe.

Po naravi so mačke samostojne živali in so zato idealna izbira za ljudi, ki nimajo časa na pretek. Ne glede na to pa potrebujejo nekaj oskrbe: če nameravate posvojiti mačko, se morate zavedati dejstva, da ji boste morali nuditi nekaj zabave, krtačenja in navsezadnje nekoga, ki ji bo prijatelj. Z upoštevanjem pričujočih nasvetov lahko svoji mački zagotovite kar se da srečno in zdravo življenje.

Hrana

Mačke potrebujejo popolno, uravnovešeno in kakovostno hrano, ki vsebuje meso - kot vegetarijanke stežka preživijo. Mačjo hrano na trgu v glavnem delimo na dve vrsti: suho (briketi) in mokro (konzerve).

Mokro hrano je treba menjati vsaj dvakrat, suho pa vsaj enkrat na dan. Poleg tega je treba upoštevati navodila proizvajalca in priporočene količine, ki so navedene na embalaži. Po sterilizaciji oz. kastraciji mačke običajno potrebujejo manjši vnos energije, zato je priporočljivo, da jim nekoliko zmanjšamo dnevno količino hrane.

Posoda s hrano mora biti postavljena nekam,

kjer se počutijo varno in stran od njihovih stranišč ter skledic z vodo. Suho hrano lahko vstavite v posebne žogice, ki stimulirajo radovednost in spodbujajo aktivnost.

Po posvojitvi moramo mačko hraniti s hrano, ki jo je navajena. Pozanimajte se, s čim je bila hranjena in ob katerih urah. Če želite hrano spremeniti, morate to storiti postopoma. Da ne povzročite prebavnih motenj, morate novo hrano postopoma dodajati in mešati z znano skozi obdobje vsaj enega tedna.

Mačkam ni priporočljivo ponujati kravjega mleka, saj mnoge ne prenašajo laktoze, vedno pa naj imajo na razpolago svežo vodo.

Voda

Mačke večinoma ne potrebujejo veliko vode na dan. Vseeno pa naj jim bo vedno na razpolago taka, ki je sveža in čista. Skledico z vodo postavite stran od tiste s hrano, saj večina mačk ne pije vode tam, kjer se hrani.

Igranje

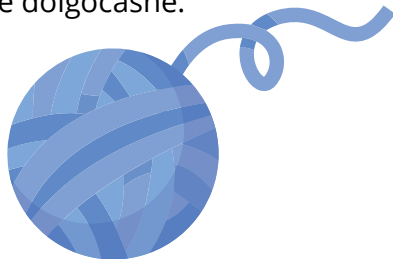
Mačke s prostim dostopom do zunanje okolje se pogosto zaženejo v lov. Kadar plena ne najdejo, se igrajo z odpadlimi listi in travo, ki plapolja v vetru. Lovski nagon ni posledica lakote. Vsaka faza lova (zalezovanje, napad,

igra in uboj) sprošča endorfine, ki so hormoni sreče. Pomembno je, da imajo tudi notranje mačke dovolj priložnosti za igro, saj se s tem spodbuja njihova duševna aktivnost.

Če boste mačkam zagotovili igro, bodo srečne, aktivne in bolj zdrave. Ob tem vam za igrače ni potrebno zapraviti celega premoženja. Kartonasta škatla z izrezanimi luknjami je lahko prav zabavno skrivališče, kroglica iz aluminijaste folije pa super žogica. Pazimo le, da je dovolj velika, da je mačka ne bo pogoltnila.

Vaše sodelovanje bo igro naredilo še bolj zabavno, hkrati pa se bo mačka skozi igro na vas tudi dodatno navezala. V tem primeru lahko uporabite igrače, podobne ribiškimi palicam, ki imajo na vrvi peresa – mačke jih bodo videle kot plen. Pustite jim, da ga ulovijo in 'pokončajo', da se bo igra končala zmagoslavno.

Starejše mačke se v povprečju igrajo tri- do štirikrat dnevno, mlajše pa deset- ali večkrat na dan. Dovolj je že, če je vsako igranje dolgo minuto ali dve. Igrače redno izmenjavajte, da ne bodo postale dolgočasne.

“Kam se lahko skrijem?”

Vsaka mačka potrebuje skrivališče, v katerem se počuti varno. Nelagodje ali strah se lahko pojavi zaradi petard, gradbenih del, neznancev na obisku, preprirov z drugimi mačkami in marsičesa drugega. Skrivališče je lahko zelo preprosto, na primer na stran obrnjena kartonasta škatla, mačja postelja v obliki igluja, prostor pod posteljo ali omara s priprtimi vrati. Ko je mačka v svojem skrivališču, jo pustite pri miru.

“Kam lahko splezam?”

Mačke se počutijo bolj varne, kadar lahko svojo okolico opazujejo z visokega položaja. Tudi tako se lahko borijo proti občutkom nelagodja ali strahu. Na vrh omare lahko položite udobno odejo, poleg nje pa postavite stolček (ali kaj podobnega) in mački s tem omogočite dostop. Mačke prav tako rade sedijo na okenskih policah. Pri malce starejših mačkah je treba upoštevati, da bodo visoke razgledne točke najbrž težje dosegle.

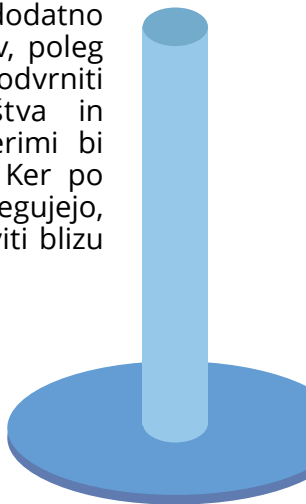
“Kje lahko spim?”

Mačke v povprečju spijo šestnajst ur dnevno. Čez dan običajno spijo ali počivajo v presledkih - najraje nekje, kjer jim je toplo, udobno in se počutijo varne. Obstaja mnogo različnih vrst mačjih posteljic, na primer takšne v obliki iglujev ali takšne, ki jih namestimo na radiator. Seveda pa lahko vlogo postelje prevzame že na stran obrnjena kartonasta škatla, v kateri je mehka odeja.

Mačke svoja počivališča pogosto menjavajo, med spanjem samim pa jih ni pametno motiti.

“Kaj lahko popraskam?”

Mačji praskalniki omogočajo dodatno gibanje in brušenje krempljev, poleg tega pa mačkam pomagajo odvrniti pozornost stran od pohištva in drugih predmetov, nad katerimi bi se drugače lahko spozabile. Ker po spanju rade praskajo in se pretegujejo, je praskalnik pametno postaviti blizu mesta, kjer počivajo.

Dober praskalnik ima naslednje značilnosti:

Vsebuje dovolj močan in trden temelj, da se mačka lahko na drog naslanja, ne da bi se ta majal.

Je dovolj visok, da se mačka lahko popolnoma raztegne.

Je šivan navpično, tako da lahko mačka praska navzdol po njem.

Mačja trava

Marsikatera mačka si rada privošči nekaj trave, kar ji pomaga iz telesa odstraniti kepe dlak. Posebej jim je všeč navadna pasja trava, saj ima dolge in široke liste in jo zato lahko brez težav grizejo. Če svoje mačke ne spuščate na prosto, lahko to vrsto trave gojite tudi znotraj. Semena so na voljo v vrtnih centrih in trgovinah za ljubljence. Če nima na voljo trave, bo vaša mačka morda poskusila druge rastline v domu, kar pa je lahko zanjo zelo nevarno!

Stranišče

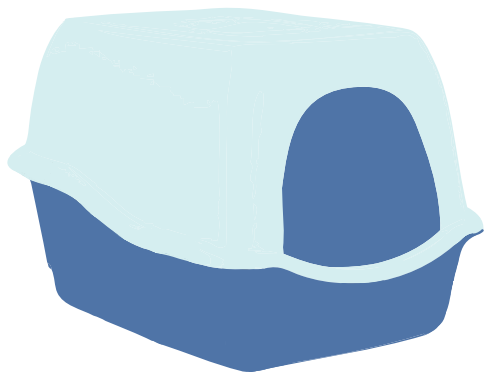
Mačke najraje opravljajo veliko in malo potrebo tam, kjer se počutijo varno in kjer je izločke možno zakopati. Stranišče naj bo postavljeno tako, da jim na poti do njega ne bo treba iti mimo drugih mačk ali stvari, ki lahko povzročijo občutek nelagodja (na primer hrupnih pralnih

strojev). Pri mačkah, ki živijo izključno notri, je priporočljivo, da ima vsaka mačka svoje stranišče. Stranišč ne postavljajte v vrsto. Če je možno, naj bodo na različnih tihih lokacijah, ki nudijo dovolj zasebnosti ter stran od skledic z vodo in hrano.

Ker so mačke po naravi čiste živali, jih bodo odvrnila umazana stranišča, zato jih čistite vsaj enkrat na dan. Če uporabljate posip, ki ustvarja grudice, lahko iztrebke odstranite enkrat ali dvakrat dnevno. Pri uporabi drugačnih vrst posipov boste stranišče morda morali vsak dan izprazniti v celoti.

Stranišče je treba enkrat na teden izprati z vodo, nato pa na njem uporabiti dezinfekcijsko sredstvo, ki je mačkam varno. Takšno sredstvo lahko kupite pri veterinarju ali v trgovinah za ljubljence.

Pazite,
dezinfekcijska
sredstva,
v katerih
je osnovna
surovina fenol,
so za mačke
strupena!

Stranišče najprej dobro izperite z vročo vodo, nato ga posušite in dodajte posip. Izpiranje dezinfekcijskega sredstva zagotovi varnost ter odstrani smrad, ki odvrne marsikatero mačko. Dovolj je, če so v stranišču vsaj trije centimetri posipa. Večinoma imajo mačke najraje posip z zrnasto teksturo. Če želite spremeniti karkoli v povezavi s posipom, straniščem ali njegovo lokacijo, to storite postopoma, da vaša mačka potrebe ne bo raje opravila kje drugje.

Če bi mačko radi navadili na opravljanje potreb izven doma, ji priskrbite varno mesto nekje v bližini.

Da bo dlaka ostala čudovita

Mačke so po naravi zelo čiste živali, ki rade skrbijo za svojo dlako, vendar včasih potrebujejo nekoga, da jim priskoči na pomoč. Dolgodlake mačke je treba krtačiti dnevno, da se izognemo nepotrebnim vozlom. Če se za njihovo dlako ne skrbi redno, se ta lahko zaplete in sprime in postane vir hudega neugodja. V skrajnih primerih je potrebno takšno dlako odstraniti pri veterinarju pod anestezijo. Kratkodlake mačke je večinoma treba krtačiti le enkrat tedensko. Starejšim mačkam je pogosto težko skrbeti za lastno dlako, zato jih morate krtačiti nežno, da ohranijo zdravo kožo.

Krtačenje pa je navsezadnje tudi dobra

priložnost, da se s svojo mačko zbližate.

Notri ali zunaj?

Notranje mačke v povprečju živijo precej dlje kot mačke, ki imajo tudi izhode v zunanje okolje. Notranja mačka potrebuje več pozornosti in ukvarjanja z njo, da ostane duševno motivirana. Praskalniki, police v več nivojih, zunanji varni zamreženi prostori, primerne igračke, igranje z njo, vse to jo bo ohranjalo zdravo in zadovoljno. Če mačka hodi tudi ven, naj bo to pod vašim nadzorom in le v okolju, daleč od prometnih cest, vedno pa naj prenočuje doma, saj se ponoči zgodi največ usodnih nesreč za mačke. Mačke, ki hodijo tudi ven, naj bodo vedno čipirane, čip pa vnešen v register, da se ob izgubi in najdbi mačke to lahko po prepoznanem čipu hitro vrne k lastniku.

Kaj pa takrat, ko grem na dopust?

Kadar ste dalj časa zdoma, mora za vašo mačko nekdo poskrbeti. Lahko jo namestite v mačjem hotelu ali pa poskrbite, da jo bo nekdo redno oskrboval, vse dokler se ne vrnete.

Nikoli je ne pustite kar same!

Ključna oskrba pri veterinarju

Odgovorni lastniki morajo poskrbeti, da je mačka:

- sterilizirana oz. kastrirana,
- cepljena proti različnim boleznim,
- čipirana,
- redno zdravljena proti zajedavcem,
- pri veterinarju na rednih pregledih in takrat, ko je bolna oz. poškodovana.

Kako izbrati veterinarja

Svojo mačko morate čim prej registrirati pri veterinarju. Če ne veste, koga bi izbrali, se lahko pozanimате pri sosеду ali prijatelju. Lahko pa tudi pokličete ali obiščete več različnih veterinarjev in se nato za enega od njih odločite. Pomembno je predvsem, da se s svojim veterinarjem dobro razumete, da ga lahko karkoli vprašate in mu zaupate.

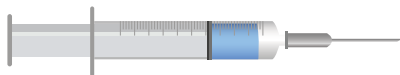
Sterilizacija oz. kastracija

Pri mačkah je ta postopek najbolje opraviti pri starosti štirih mesecev ali celo prej. Operacija je zelo enostavna in nudi veliko zdravstvenih prednosti. Pomaga zmanjšati število nezaželenih mladičev in preprečiti

širjenje bolezni. Prav tako pomaga preprečiti potepuško in teritorialno vedenje (praskanje, škropljenje urina, pretepanje). Vse mačke v naši oskrbi so sterilizirane oz. kastrirane preden so oddane novemu lastniku.

Cepljenje

Mladiči in odrasle mačke morajo biti cepljene, da preprečimo okužbe, ki lahko resno ogrozijo njihovo zdravje in pogosto privedejo tudi do smrti.

V Sloveniji so na voljo cepljenja proti:

Kužnim boleznim (mačja kuga, herpes in kalici virus) in

Mačji levkozi oz. angl. *Feline Leukaemia* (FeLV).

Mačja kuga je zelo nevarna, večinoma usodna bolezen, še posebej za mačje mladiče, edini način preprečitve pa je cepljenje.

Mačja levkoza je uničujoča smrtna bolezen, ki oslabi imunski sistem. Proti njej je potrebno cepiti mačke, ki imajo omogočen dostop do zunanje sveta ter mačke, ki so v tesnem stiku z mačkami, obolelimi za levkozo.

Mladiči morajo biti proti kužnim boleznim prvič cepljeni pri 8. tednih, nato 2-krat v razmaku

enega meseca, zadnjo dozo pa prejmejo v 14. do 16. tednu starosti. Odrasle mačke se cepi dvakrat v razmaku enega meseca. Revakcinacija se opravi čez 1 leto, nato pa na 3 leta. Za več nasvetov se obrnite na veterinarja.

Čipiranje

Čipiranje je najbolj varen in enostaven način trajne identifikacije vaše mačke. Mikročip, ki je velik približno kot zrno riža, je mački vstavljen pod kožo med lopaticami. Vsak čip ima edinstveno identifikacijsko številko, ki je vpisana v podatkovno bazo z vašimi kontaktnimi podatki. Če se vaša mačka izgubi in jo nekdo najde ter pelje v zavetišče ali k veterinarju, se tako lahko z vami hitro vzpostavi stik. Ob spremembi naslova in telefonske številke ne pozabite obvestiti veterinarja, da bo posodobil vaše podatke v centralnem registru. V Sloveniji poseben register za mačke sicer ne obstaja, se pa mačke, njihove številke čipov in podatke o lastnikih vpiše v centralni register psov (CRP).

Če želite, da mačka nosi ovratnico, ji nadenite takšno, ki se lahko na enostaven način odpne. Če se ji ovratnica kam zatakne, se mačka tako lahko hitro osvobodi. Nadenite ji jo previdno: med vratom in ovratnico mora biti dovolj prostora za dva prsta. Na žalost se v primerih, ko ovratnica ni pravilno nadeta ali pa se ne

more hitro odpeti, pogosto pojavijo hude poškodbe.

Bolhe

Bolhe so pri mačkah pogoste, toda na žalost težko opazne. Ne glede na to, ali vaša mačka ima bolhe ali ne, je pomembno, da je proti njim redno zdravljena. Okuženost je namreč veliko težje odpraviti kot pa preprečiti. Najbolj učinkovita sredstva za zdravljenje in preprečevanje lahko dobite pri veterinarju, zato se z njim glede tega posvetujte.

Nikoli ne smete uporabiti sredstev, ki se uporabljajo na psih, saj lahko nekatera izmed njih hitro postanejo smrtna! Mački prav tako ne pustite, da se približa psu, na katerem je bilo uporabljeno sredstvo proti bolham, dokler se to ne posuši.

Če se v vašem domu pojavijo bolhe, jih morate najprej odstraniti z vseh živali, nato pa povsod drugod. Pri tem je največ časa potrebno posvetiti preprogam, spodnjim delom zaves, pohištvu, mačjim posteljam in vsem mestom, kjer vaša mačka rada počiva.

Zajedavci

Mačke se lahko okužijo z različnimi notranjimi zajedavci. Na voljo je več metod zdravljenja. Veterinar vam lahko svetuje glede tega, kako pogosto je potrebno pri vaši mački zajedavce odstraniti, prav tako pa vam lahko priporoči zaščitno sredstvo, ki je glede na življenjski slog vaše mačke najbolj učinkovito.

Nega zob

Zobne bolezni so pri mačkah, še posebej starejših, dokaj pogost pojav. Tudi zato morate mačko redno voziti na preglede k veterinarju. Ker marsikatera mačka ne kaže očitno znakov zobobola, bodite pozorni na naslednje:

- zmanjšan tek,
- ustni zadah,
- padanje hrane iz ust ali težave s prehranjevanjem,
- slinjenje ali sledi krvi v slini,
- neobičajno drgnjenje obraza ali praskanje po ustih s tačkami,
- spremembe v vedenju (npr. bolj umirjeno ali bolj agresivno kot običajno),
- manj pogosta nega lastne dlake,
- kihanje, nosni izcedki ali otekline na obrazu.

Zobne bolezni so lahko zelo boleče in lahko resno vplivajo na zdravje in počutje vaše mačke. Bakterije lahko vstopijo v krvni obtok in škodijo srcu in ledvicam. Za več nasvetov se obrnite na veterinarja.

Pasma, starost in značaj

Mačke se med seboj lahko kar precej razlikujejo. Pri posvojitvi ni pomembno le to, da mačko želite imeti, temveč tudi, da najdete tako, ki je za vas primerna. Pri tem upoštevajte naslednje:

Dolžina dlake

Dolgodlake mačke je treba krtačiti enkrat na dan, kratkodlake pa enkrat na teden.

Starost in spol

Ker imajo mladiči v povprečju več energije, jim boste morali najverjetneje nameniti več časa kot odraslim mačkam. Do dvanajstega tedna starosti jih boste morali nahraniti štirikrat na dan, potem pa trikrat na dan do približno šestih mesecev starosti. Odrasle mačke so običajno bolj umirjene in potrebujejo manj nadzora.

Glede spola po opravljeni sterilizaciji oz. kastraciji ni večjih razlik v vedenju, zato je izbira spola odvisna le od tega, kaj vam je ljubše.

Značaj

Mačke se po značaju močno razlikujejo. Lahko so naročne crkljivke, divje prostoživečke ali karkoli vmes. Na njihovo vedenje in značaj vplivata tako narava kot vzgoja. Tudi vsak človek ima svoj življenjski slog in svoje želje in potrebe, zato se pred posvojitvijo pogovorite z nekom, ki vam bo lahko priporočil mačko, ki se bo z vami ujemala. Vendar ne pozabite, da se s spremembo okolja lahko spremeni tudi njihovo vedenje.

Z rodovnikom ali brez?

Čeprav je res, da je veliko rodovniških mačk zdravih, je mnenje, da so na neki način boljše, močnejše, bolj zdrave od tistih brez rodovnika, zmotno. Rodovnik ni nikoli zagotovilo dobrega zdravja! Pojem 'rodovnik' pomeni le, da mačka izhaja iz družine, ki je bila vzrejena na tak način, da je dosegla določene cilje. Večinoma so ti cilji povezani z zunanjim videzom, le redko pa z zdravjem ali značajem. Preden se odločite za rodovniško mačko, se pozanimajte o pasmi in prepričajte, da vam ustreza.

Zdravje

Preden mačko posvojite, poskusite izvedeti čim več o njenem preteklem zdravstvenem stanju. Čeprav je nemogoče zagotoviti, da bo mačka zdrava, je dobro poznati morebitne predhodne bolezni, ki se lahko ponovijo, oziroma sedanje bolezni, ki lahko zahtevajo dodatno oskrbo.

Morda vam je najbolj srčkan tisti najmanjši mucek iz legla, vendar obstaja možnost, da je tako majhen zaradi slabega zdravja. Zdrave mačke so večinoma pozorne, imajo urejeno dlako in bistre oči, so brez izcedkov iz oči in nosu, imajo dober tek in se pustijo dotikati.

Ob posvajanju mačk s posebnimi potrebami ali z boleznijo se prepričajte, da ste pripravljeni na vse morebitne obiske veterinarja in stroške, ki so s tem povezani.

Ne bojte se posvojitve!

Vsako leto se na nas obrne na stotine ljudi, ki iščejo novega družinskega člana. Člani našega kolektiva so izkušeni in strokovno usposobljeni ljudje, ki poskrbijo, da v roke posvojitelja pride mačka, ki ji je bila dana najboljša možna oskrba.

Vse mačke, ki jih oddajamo so:

- veterinarsko pregledane,
- sterilizirane oz. kastrirane,
- mikročipirane, skupaj z izdajo potnega lista živali in registracijo (vnos podatkov v CRP),
- testirane za FIV/FeLV,
- cepljene proti kužnim boleznim,
- pregledane z Woodovo svetilko za mikrosporijo,
- zdravljene proti zajedavcem.

Pred posvojitvijo vas bomo seznanili tudi z vsemi (nam znanimi) zdravstvenimi in vedenjskimi posebnostmi, ki jih mačka ima, oziroma jih je imela.

Kako posvojiti mačko?

Če se odločite za posvojitev mačke, ne pozabite, da jih je v naši oskrbi ogromno, ki iščejo nov dom. Pokličite nas na telefonsko številko 040/937-959, ali pa nam pišite na elektronski naslov info@macjahisa.si.

Pred tem si na naši spletni strani www.macjahisa.si preberite razdelek '**Postopek in pogoji posvojitve**', oglejte pa si tudi ostale razdelke, ki vsebujejo številne koristne informacije.

Iz zbirke Mačje hiše

- 🐾 Kako skrbeti za svojo mačko
- 🐾 Dobrodošla doma
- 🐾 Mačke in ljudje
- 🐾 Sterilizacija in kastracija mačk
- 🐾 Razumite obnašanje svoje mačke
- 🐾 Skupno življenje mačk
- 🐾 Starejše mačke
- 🐾 Skrb za mačjega mladička
- 🐾 Prostoživeče mačke

Kako skrbeti za svojo mačko

Naslov izvirnika: *Caring for your cat*

Avtor: *Cats Protection*

Prevod in priredba: Zavod Mačja hiša

Ilustracije: Freepik, Zavod Mačja hiša

Založnik:

Zavod Mačja hiša
Groharjeva ulica 8
3000 Celje

www.macjahisa.si

Kraj in leto izdaje: Celje, 2016

MAČJA HIŠA